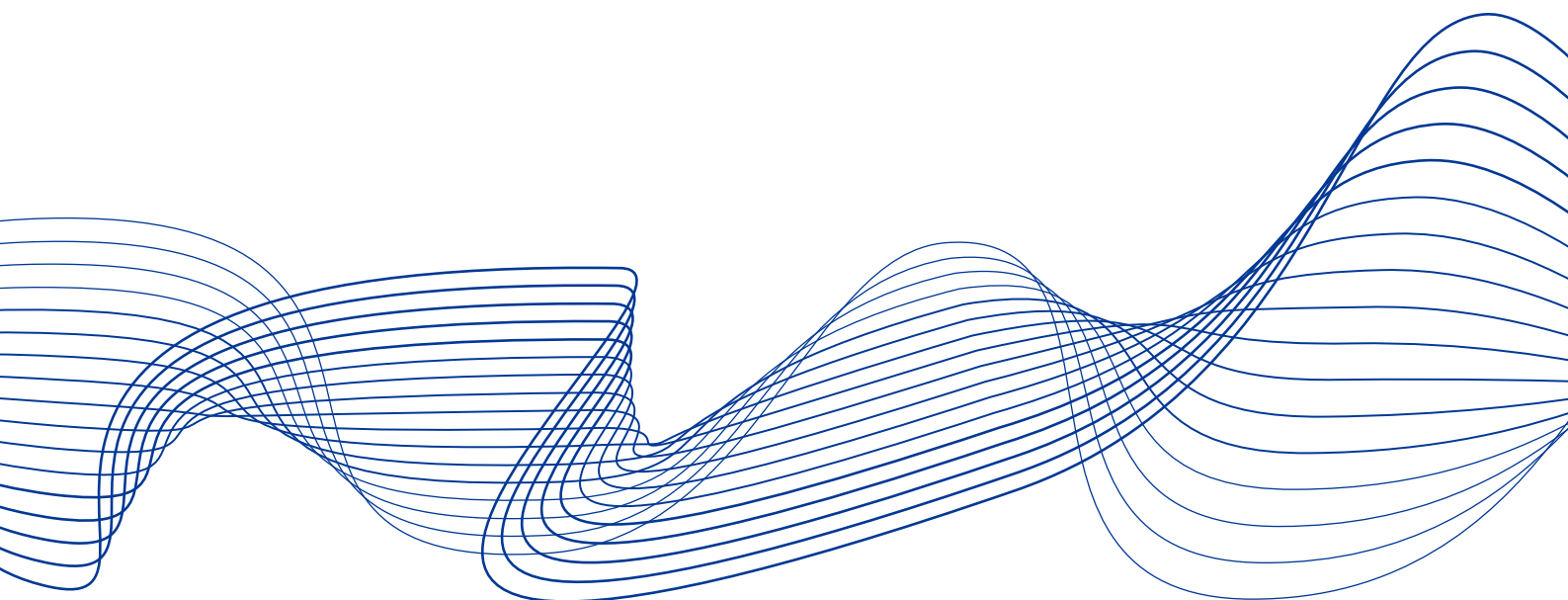

Årsrapport

2016

ESRB

Europeiska systemrisknämnden

Europeiska systemet för finansiell tillsyn

Innehåll

Föroord	2
Sammanfattning	3

Förord

Mario Draghi, Ordförande för
Europeiska systemrisknämnden

Detta är Europeiska systemrisknämndens (ESRB) sjätte årsrapport, som omfattar perioden mellan den 1 april 2016 och den 31 mars 2017. Under den granskade perioden fortsatte ESRB sin noggranna bevakning av sårbara områden i Europeiska unionens (EU) finansiella system och bidrog till den därmed sammanhängande politiska debatten. Framför allt tittade ESRB på två viktiga riskområden. Det första rör de risker som följer av det fortsatt låga ränteläget. ESRB och ECB har analyserat dessa risker och publicerat resultaten i en rapport om makrotillsynsfrågor som uppstår i samband med låga räntor. Analysen ledde till att ESRB gjorde bedömningen att de svaghetsrisker som identifierats i balansräkningarna för banker, försäkringsbolag och pensionsfonder är ett av de två mest framträdande hoten mot finansiell stabilitet i EU och lika svårvägande som korrigeringen av riskpremier på de globala finansmarknaderna.

Det andra riskområdet utgörs av sårbarheter i bostadssektorn. Baserat på en framåtblickande EU-omfattande utvärdering drog ESRB slutsatsen att det på medellång sikt finns sårbarheter i bostadssektorn i åtta medlemsstater och man utfärdade offentliga varningar till dessa medlemsstater. ESRB utfärdade även en rekommendation om förbättrad statistik för att etablera ett mer harmoniserat ramverk för övervakning av utvecklingen på fastighetsmarknaderna i EU.

Under den granskade perioden har ESRB också utökat sin kapacitet att övervaka andra finansiella sektorer än banker. Här kan främst nämnas att ESRB publicerade EU:s första årliga monitor av skuggbanker, i vilken källor och mekanismer som förstärker systemrisker identifierats. I samband därmed har ESRB bidragit till att forma debatten om makrotillsyn utöver banksektorn. Så har man t.ex. fastställt en dagordning för både kort- och långfristiga strategialternativ på det här området.

Vidare har ESRB varit engagerat i att främja diskussionen om makrotillsyn genom att stå värd för ett antal konferenser och workshops. Här kan särskilt nämnas den första årliga konferensen som hölls i september. Den fokuserade på den politiska inriktningen för makrotillsyn och vissa av de viktigaste frågorna för beslutsfattare med ansvar för makrotillsyn, t.ex. det låga ränteläget, följderna av kravet på central clearing för att göra handeln med standardiserade OTC-derivat säkrare och den märkbara bristen på säkra tillgångar på marknaderna.

Slutligen önskar jag varmt tacka Stefan Ingves, chef för Sveriges riksbank, för hans stöd till ESRB. Han har under de gångna sex åren varit ordförande för ESRB:s rådgivande tekniska kommitté (ATC). ATC:s nya ordförande, Philip R. Lane, chef för Central Bank of Ireland, kommer att ta över den rollen fr.o.m. augusti 2017.

Frankfurt am Main, juli 2017

Mario Draghi
ESRB:s ordförande

Sammanfattning

Den aktuella perioden karakteriserades av låg tillväxt och låga räntor även om de europeiska och globala ekonomiska utsikterna förbättrades mot slutet av perioden. ESRB ägnade (tillsammans med ECB) stora resurser åt att analysera effekten av dessa förhållanden för den finansiella stabiliteten i EU och publicerade en rapport om makrotillsynsfrågor som uppstår i samband med låga räntor. Den växande skuggbankssektorn i EU ledde också ESRB till att öka sin vaksamhet och man publicerade den första årliga monitorn av skuggbanker, i vilken källor och mekanismer som förstärker systemrisk identifieras.

ESRB identifierade följande fyra huvudsakliga hot mot den finansiella stabiliteten: 1) korrigerings av riskpremierna på de globala finansmarknaderna; 2) svagheter i balansräkningarna för banker, försäkringsbolag och pensionsfonder, 3) hållbarheten i skuldnivåer för stater, företag och hushåll; samt 4) chocker och spridning från andra finansiella sektorer än banker till det vidare finansiella systemet. Som i tidigare ESRB årsrapporter ses en abrupt omsvängning av de globala riskpremierna fortfarande som en särskilt framträdande risk för den finansiella stabiliteten. Låg tillväxt och låga räntor ledde till att ESRB betraktar svagheter i balansräkningarna för banker, försäkringsbolag och pensionsfonder som ett lika stort hot.

Utöver mandatet att ansvara för makrotillsyn av det finansiella systemet i EU har ESRB också i uppdrag att utfärda varningar när systemrisk har identifierats och det visar sig nödvändigt att flagga för sådana risker. Av denna anledning analyserade ESRB medelfristiga sårbarheter i bostadssektorn i EU. Baserat på denna bedömning utfärdade ESRB en offentlig varning till 8 länder (Belgien, Danmark, Finland, Förenade kungariket, Luxemburg, Nederländerna, Sverige och Österrike). Det var första gången som ESRB utfärdade offentliga varningar. ESRB fann även brister i den statistik som finns tillgänglig för analys av bostadssektorn. Följaktligen antogs en rekommendation om förbättrad statistik över fastighetssektorn för att etablera ett mer harmoniserat ramverk för övervakning av utvecklingen på fastighetsmarknaderna i EU.

De största hoten mot det finansiella systemet som ESRB identifierade utgjorde basen för de negativa scenarier i de EU-omfattande stresstester som genomfördes av de europeiska tillsynsmyndigheterna. Under den aktuella perioden tillhandahöll ESRB negativa scenarier för de stresstester av centrala motparter som genomfördes av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA) och för det stresstest som den europeiska tillsynsmyndigheten gjorde av försäkringsbolag (EIOPA). Dessa scenarier beskrivs mer i detalj i denna årsrapport. I början av 2016 tillhandahöll ESRB scenarier för de tester av banksektorn som gjordes av Europeiska bankmyndigheten (EBA) samt scenarier för de tester av försäkringssektorn som gjordes av EIOPA. Dessa scenarier beskrevs i ESRB:s årsrapport 2015.

Den granskade perioden var det första verksamhetsåret för ramverket för frivillig ömsesidighet som introducerades av ESRB i december 2015. Belgien och Estland var de första två länder att begära ömsesidighet i två av sina makrotillsynsåtgärder under det nya ramverket. ESRB:s efterföljande rekommendation till alla medlemsstater att båda åtgärderna skulle återgäldas ledde så småningom till en kraftig ökning av ömsesidiga åtgärder i hela EU.

ESRB bidrog även till Europeiska kommissionens samrådsdokument om översynen av EU:s ramverk för makrotillsyn. ESRB underströk att man avsåg att förbli oberoende, men med nära anknytning till ECB. Man föreslog att medlemskapet till styrelsen bör förbli brett och underströk att verktygslådan för makrotillsynsverktyg ska vara omfattande och lätt att använda. Därutöver gjorde man vissa förslag på förbättring av utformning av specifika verktyg inriktade på de strukturella och

cykliska dimensionerna av systemrisk. ESRB föreslog vidare att instrument för hantering av systemrisk med huvudsakligt ursprung i exponeringar i bostadsfastigheter görs tillgängliga för beslutsfattare med ansvar för makrotillsyn i samtliga medlemsstater i EU. Vidare erkände ESRB behovet att upprätta ett rättsligt ramverk för makrotillsyn utöver banksektorn.

Därutöver bidrog ESRB till ramverket för makrotillsyn av bankväsendet. För det första genom att bidra med sina synpunkter på införandet av skuldsättningsgrad. ESRB ser, baserat på sina preliminära analyser, få belägg för att skuldsättningsgraden skulle ha negativa effekter på marknadslikviditeten. För det andra bidrog ESRB till den av EBA samordnade återkommande rapporten om kapitalkravs cykikalitet. Samtidigt som rapporten redovisar vissa analysvårigheter presenterar den få belägg på procykliska effekter till följd av kapitalkravsförordningen och kapitalkravsdirektivet (CRR/CRD IV). Således föreslås att det nuvarande riskkänsliga ramverket för bankers kapitalbas bevaras. För det tredje lämnade ESRB sina synpunkter på NSFR, Net Stable Funding Ratio (eller strukturell likviditetskvot) till EBA. I sin respons identifierade ESRB NSFR som det bästa tillgängliga instrumentet för att bemöta strukturella problem relaterade till bankernas likviditets- och löptidsomvandling. ESRB konstaterade att det slutliga målet för de europeiska myndigheterna följaktligen borde vara att ett sunt och trovärdigt NSFR-krav implementeras i EU.

ESRB bidrog även till utvecklingen av ett ramverk för makrotillsyn som går utöver banksektorn. ESRB publicerade i juli 2016 ett strategidokument med en dagordning för både kort- och långfristiga strategialternativ i syfte att minska risker för den finansiella stabiliteten som härrör från andra sektorer än banker. Under den granskade perioden gjorde ESRB framsteg på vissa viktiga områden som tagits upp i strategidokumentet. För det första vidtog ESRB åtgärder för att skapa innovativa instrument för makrotillsyn för att bemöta procyklikalitet i initiala säkerhetsmarginaler och värderingsavdrag, särskilt i transaktioner för värdepapperisering och derivat. För det andra tillförde ESRB ett makrotillsynsperspektiv för tillsynen av centrala motparter och försäkringsbolag, framför allt genom input till löpande översyn av lagstiftning.

Jämfört med föregående år ökade antalet makrotillsynsåtgärder kraftigt under 2016. Det var första året då samtliga medlemsstater satte den kontracykliska bufferten på kvartalsbasis och gjorde en årlig översyn av klassificering och av fastställande av buffertvärde för andra systemviktiga institut. Vad gäller instrument som inte är föremål för återkommande översyn vidtog cirka hälften av medlemsstaterna makrotillsynsåtgärder med särskild inriktning på instrument för risker relaterade till bostadssektorn.

Under den granskade perioden fortsatte ESRB att utvärdera genomförandet av tidigare rekommendationer från ESRB. Bedömningen av efterlevnad av ESRB:s rekommendation om kreditinstitutens finansiering visade på en särskilt hög grad av uppfyllande av adressaterna. Bedömningen av överensstämmelse med ESRB:s rekommendation om makrotillsynspolitikens mellanliggande mål och instrument visade att samtliga medlemsstater följer de mellanliggande målen som rekommenderats av ESRB och kopplar dem till specifika makrotillsynsinstrument. Slutförandet av bedömningen av överensstämmelse med ESRB:s rekommendation om penningmarknadsfonder blev uppskjuten för att hänsyn skulle kunna tas till slutförandet av EU:s förordning om penningmarknadsfonder.

Vidare organiserade ESRB en rad konferenser och workshops för att främja diskussionen om makrotillsyn. Här ska särskilt nämnas att ESRB höll sin första årliga konferens där den politiska inriktningen för makrotillsyn och vissa av de viktigaste frågorna för beslutsfattare med ansvar för makrotillsyn diskuterades. Ämnena var bl.a. det låga ränteläget, följderna av kravet på central clearing för att göra handeln med standardiserade OTC-derivat säkrare och den märkbara bristen på säkra tillgångar på marknaderna.

© Europeiska systemrisknämnden (European Systemic Risk Board), 2017

Postadress 60640 Frankfurt am Main, Tyskland
Telefon +49 69 1344 0
Webbplats www.esrb.europa.eu

Alla rättigheter förbehålls. Återgivning för undervisningsändamål och icke-kommersiella syften är tillåten, under förutsättning att källan anges.

Stoppdatum för de uppgifter som medtas i denna rapport var den 31 mars 2017.

Det här är en förkortad version av ESRB:s årsrapport 2016, som består av förordet och sammanfattningen. Fullständiga versioner finns på engelska, tyska och spanska.

ISSN 1977-5288 (online)
ISBN 978-92-95210-29-5 (online)
DOI 10.2849/223728 (online)
EU-katalognr DT-AB-17-001-SV (online)